

Rådets genomförandebeslut om viseringsrestriktioner för Guinea

Justitiedepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 413 Celexnummer 52025PC0413

Förslag till rådets genomförandebeslut om tillfälligt upphävande av tillämpningen av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 810/2009 med avseende på Guinea

Sammanfattning

Enligt förslaget till rådsbeslut ska vissa bestämmelser i förordningen om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodexen) i förhållande till medborgare i Guinea tillfälligt upphävas. Syftet med förslaget är att skapa incitament för Guinea att samarbeta bättre när det gäller att återta egna medborgare som inte har rätt att vistas i EU. Regeringen stödjer åtgärder som bidrar till ett effektivt återvändande. En väl fungerande och rättssäker ordning för återvändande är avgörande för ett gemensamt och hållbart europeiskt migrationssystem. Det nu aktuella förslaget kan bidra till detta.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Ett välfungerande återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU är en högt prioriterad fråga för EU och Sverige. Samarbetet mellan medlemsstater och tredjeländer om återvändande är ett viktigt element i detta. Stater har också en folkrättslig förpliktelse att återta sina egna medborgare. För att säkerställa att tredjeländer samarbetar fullt ut kring återvändande har Europeiska rådet uppmanat EU att använda alla tillgängliga verktyg, inklusive viseringsåtgärder.

Enligt viseringskodexen ska kommissionen regelbundet bedöma viseringspliktiga tredjeländers samarbete kring återtagande av sina medborgare som har avvisats eller utvisats från EU:s medlemsstater. Kommissionen ska minst en gång om året rapportera till rådet om sin bedömning. Baserat på denna bedömning och med beaktande av de åtgärder som redan har vidtagits för att förbättra återtagandesamarbetet samt unionens övergripande förbindelser med tredjelandet, kan kommissionen dra slutsatsen att ett tredjeland inte samarbetar tillräckligt och att ytterligare åtgärder därför krävs. Kommissionen ska då föreslå att rådet beslutar om att tillfälligt upphäva tillämpningen av vissa bestämmelser i viseringskodexen i förhållande till medborgare i det berörda tredjelandet som ansöker om visering. Kommissionen ska

samtidigt fortsätta sina ansträngningar för att förbättra samarbetet med tredjelandet.

När det gäller Guinea bedömer kommissionen att de flesta medlemsstater, med några få undantag, har omfattande problem i samarbetet kring återvändande trots upprepade ansträngningar från EU:s och medlemsstaternas sida om att förbättra samarbetet. Kommissionen anser mot denna bakgrund att landet i fråga inte samarbetar i tillräcklig utsträckning och att åtgärder därför är nödvändiga.

Den 15 juli 2025 presenterade kommissionen det nu aktuella förslaget om viseringsrestriktioner.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår att vissa bestämmelser i viseringskodexen tillfälligt ska upphävas avseende medborgare från Guinea.

Upphävandet av de aktuella bestämmelserna innebär att guineanska medborgare som omfattas av förslaget inte längre får medges undantag från kraven på att ge in vissa handlingar som viseringssökanden ska ge in i enlighet med viseringskodexen.

Förslaget innebär också att handläggningstiden för en viseringsansökan som standard får vara som längst 45 dagar i stället för 15 dagar. Vidare föreslås att möjligheten att beviljas en visering som medger flera inresor tas bort, liksom möjligheten för

innehavare av diplomat- och tjänstepass att medges undantag från viseringsavgiften.

Familjemedlemmar till EU-medborgare som nyttjar den fria rörligheten inom unionen, liksom familjemedlemmar till tredjelandsmedborgare som har samma rätt till fri rörlighet i EU som EU-medborgare, enligt ett avtal mellan EU och det berörda tredjelandet, föreslås undantas från beslutet om viseringsrestriktioner. Vidare föreslås restriktionerna inte omfatta medborgare i Guinea som faller under undantagen i artikel 4 eller artikel 6 i förordning 2018/1806. Beslutet föreslås inte heller påverka medlemsstaternas skyldigheter enligt internationell rätt, inklusive i egenskap av värdländer för internationella mellanstatliga organisationer och internationella konferenser sammankallade av mellanstatliga organisationer.

Sakprövningen av en viseringsansökan påverkas inte av förslaget. Medborgare i Guinea kommer även fortsättningsvis att kunna ansöka och beviljas visering för inresa i EU, men med de krav och begränsningar som redogörs för ovan.

Under tiden som beslutet om viseringsrestriktioner är i kraft ska kommissionen fortsätta sina ansträngningar för att förbättra samarbetet och löpande bedöma utvecklingen. Beroende på om betydande och varaktiga förbättringar sker och med beaktande av

unionens övergripande relationer med Guinea, kan kommissionen föreslå att rådet upphäver eller ändrar sitt beslut.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget bedöms inte påverka gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Förslaget avser att effektivisera arbetet med återvändande av personer som inte har rätt att vistas i EU och förväntas därigenom medföra minskade kostnader.

Kommissionen har inte presenterat någon jämställdhetsanalys av förslaget.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer åtgärder som bidrar till ett effektivt återvändande av personer som inte har rätt att vistas i Sverige och i EU. En välfungerande och rättssäker ordning för återvändande är avgörande för ett gemensamt och hållbart europeiskt migrationssystem. Samarbete med tredjeländer om återtagande av sina medborgare är en viktig del i detta.

När det gäller guineanska medborgare har Sverige i dagsläget endast ett fåtal aktuella återvändandeärenden. Regeringen är dock generellt positiv till användandet av viseringsåtgärder för att få till

stånd ett fungerande återvändandesamarbete med tredjeländer. Det nu aktuella förslaget kan bidra till detta. Regeringen stödjer därför förslaget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

De flesta medlemsstater, med några få undantag, har rapporterat om stora problem när det gäller återtagandesamarbetet med Guinea vilket skapat betydande ärendebalanser gällande förfrågningar om återtagande av guineanska medborgare. I kombination med en sjunkande återvändandegrad under 2024 kan medlemsstaterna i huvudsak väntas ställa sig positiva till förslaget.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Regelbundet informationsutbyte med berörda svenska myndigheter sker.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex) artikel 25a (5), punkten (a). Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Förslaget innebär att EU vidtar gemensamma åtgärder i förhållande till ett tredjeland för att förbättra samarbetet gällande återtagande i syfte att få till stånd ett fungerande återvändande från samtliga medlemsstater av de som inte har rätt att vistas i unionen. Målsättningen med förslaget kan endast uppnås på EU-nivå. Åtgärderna påverkar inte möjligheten i sig för guineanska medborgare att ansöka om och beviljas viseringar utan berör vissa aspekter av förfarandet för utfärdande av visering. Vissa personkategorier undantas dessutom helt från tillämpningen av beslutet. Regeringen anser mot denna bakgrund att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att behandlas vidare i relevanta rådsarbetsgrupper under hösten. Om rådet beslutar att genomföra förslaget ska kommissionen senast sex månader efter ikraftträdandet av rådets beslut rapportera till Europaparlamentet och rådet om hur återtagandesamarbetet med Guinea fortskrider.

4.2 Fackuttryck och termer

-